

РІШЕННЯ

КОЛЕГІЇ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

“16” 02. 2021р.

Протокол № 2/1-19

Про підсумки I етапу конкурсного відбору підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників у 2020-2021 роках (8 клас)

Розглянувши доповідну записку та заслухавши інформацію в.о. директора Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» Баженкова Є. «Про підсумки I етапу конкурсного відбору підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників у 2020-2021 роках (8 клас)» та інші аналітичні матеріали,

КОЛЕГІЯ УХВАЛЮЄ:

1. Доповідну записку «Про підсумки I етапу конкурсного відбору підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників у 2020-2021 роках (8 клас)» взяти до відома.

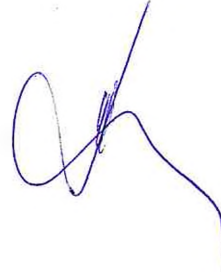
2. Схвалити перелік підручників для 8 класу закладів загальної середньої освіти, яким за результатами I етапу конкурсного відбору підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників у 2020-2021 роках (8 клас) надається гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» і які братимуть участь у II етапі, згідно з додатком.

3. Направити підручники «Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти, «Історія України» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням історії закладів загальної середньої освіти, «Всесвітня історія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти, «Всесвітня історія» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням історії закладів загальної

середньої освіти до установ Національної академії наук України та провідних закладів вищої освіти для проведення додаткової наукової експертизи.

4. Контроль за виконанням цього рішення залишаю за собою.

Голова колегії, Міністр

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop followed by a series of smaller loops and a long tail stroke.

Сергій ШКАРЛЕТ

ДОПОВІДНА ЗАПИСКА

«Про підсумки I етапу конкурсного відбору підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників у 2020-2021 роках (8 клас)»

Освітня реформа, що відбувається в Україні, спрямовує заклади загальної середньої освіти на оновлення підходів до навчання. В українській освіті, що розвивається у контексті кращих європейських та світових зразків, відбуваються демократичні перетворення, переосмислення й визнання ціннісних пріоритетів, різноманіття стратегій в умовах варіативності педагогічних систем.

Закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р), інші нормативні документи задають стратегічні напрями перебудови сучасної освіти. Реформа передбачає зміну цілей та основних завдань базової загальної середньої освіти відповідно до сучасної освітньої парадигми і світових тенденцій розвитку національних освітніх систем.

Досягнення нових цілей української школи потребує постійного пошуку модернізації змісту освіти. Нова українська школа орієнтує вчителя, педагогічні колективи на нові підходи у навчанні, які ґрунтуються на засадах педагогіки партнерства, співпраці між учнями та вчителем, відходу від авторитарної моделі комунікації, яка вимагає переосмислення ролі і педагога, і здобувача освіти. Це відкриває нові можливості для розширення переліку дидактичних засобів навчання, які використовуються сьогодні в освітньому процесі і забезпечують реалізацію особистісно орієнтованого компетентнісного навчання.

Водночас підручник залишається основним інструментом, який забезпечує змістове наповнення освітнього процесу та створює умови виконання освітніх програм закладів освіти й досягнення обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом певного рівня освіти.

Для реалізації вищезначеного у 2017 році було оновлено навчальні програми для 5-9 класів щодо змістового наповнення та вимог до очікуваних результатів навчання, структурованих за компетентнісними компонентами (змістовий, діяльнісний, ціннісний). Також у зміст усіх навчальних програм уведено інтегруючий компонент – наскрізні змістові лінії, реалізація яких передбачає формування ключових компетентностей.

З метою забезпечення здобувачів освіти підручниками, що реалізують оновлений зміст базової середньої освіти, у вересні 2020 року оголошено конкурсний відбір підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників у 2020-2021 роках (8 клас) (далі – Конкурс). Конкурс проводиться відповідно до Порядку

конкурсного відбору підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 17 липня 2019 року № 1002 та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 12 серпня 2019 року за № 902/33873 (далі – Порядок), та наказу Міністерства освіти і науки України від 24 вересня 2020 року № 1174 «Про проведення конкурсного відбору підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників у 2020-2021 роках (8 клас)» (зі змінами).

Відповідно до Порядку ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (далі – ІМЗО) розробив програму підготовки експертів (наказ ІМЗО від 22 вересня 2020 року № 59 «Деякі питання конкурсних відборів підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників (4 та 8 класи)»). Програмою підготовки було передбачено ознайомлення з досвідом підручникотворення в Україні, отримання уявлення про систему конкурсного відбору підручників для загальної середньої освіти на сучасному етапі, набуття знань про критерії оцінювання електронних версій підручників для закладів загальної середньої освіти, формування навичок здійснення експертизи електронних версій підручників. У жовтні-грудні 2020 року відбулося дистанційне навчання осіб, які виявили бажання бути експертами, за результатами якого сформовано список експертів для здійснення експертизи підручників для 8 класу.

Конкурс було оголошено на 17 назв підручників. Проте, авторськими колективами та видавництвами подано 38 підручників з 13 назв підручників. На Конкурс не подано підручники з таких назв:

«Українська мова» підручник для 8 класу з навчанням молдовською мовою закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом);

«Українська мова» підручник для 8 класу з навчанням польською мовою закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом);

«Французька мова» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням французької мови закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом);

«Кримськотатарська мова» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти.

Відповідно до п. 13 розділу V Порядку 28 грудня 2020 року Комісією з відбору експертів для здійснення експертизи електронних версій підручників, що подаватимуться на конкурсний відбір підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників (8 клас), сформовані списки експертів для здійснення експертизи кожного підручника, поданого на Конкурс.

З 29 грудня 2020 року до 31 січня 2021 року експерти здійснювали науково-методичну, психолого-педагогічну, дизайнерську та антидискримінаційну експертизи електронних версій підручників, поданих на Конкурс.

Для проведення експертиз електронних версій підручників були використані Критерії оцінювання електронних версій проектів підручників для закладів загальної середньої освіти з науково-методичної та психолого-

педагогічної експертизи, а також антидискримінаційні, дизайнерські вимоги, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 31 жовтня 2018 року № 1183 «Про затвердження Інструктивно-методичних матеріалів для проведення експертами експертизи електронних версій проєктів підручників».

До 01 лютого 2021 року експертні висновки у паперовому та електронному (у форматі pdf) вигляді були надіслані до ІМЗО.

Експерти мали можливість розглянути всі підручники з відповідної назви, щоб порівняти, відзначити переваги і недоліки підручників, експертизу яких вони здійснювали. Зазначимо, що обов'язковою складовою експертного висновку науково-методичної та психолого-педагогічної експертизи був оцінний лист.

Переважна більшість експертних висновків відповідає вимогам, визначеним Порядком. Конкурсні комісії вказали про наявність поодиноких випадків недостатньої аргументації експертів щодо виставлених оцінок, що відображено у протоколах відповідних Конкурсних комісій. Не всі експерти надіслали свої експертні висновки (1 % від загальної кількості), проте це не вплинуло на узагальнені результати експертизи відповідних підручників.

Відповідно до Порядку на I етапі Конкурсу п'ять Конкурсних комісій перевірили правильність оформлення експертних висновків на електронні версії підручників та прийняли узагальнене рішення «Доцільно надати гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» і допустити до участі у II етапі конкурсного відбору підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників (8 клас)» щодо 30 підручників, які за результатами науково-методичної та психолого-педагогічної експертизи сумарно отримали не менше сімдесяти п'яти відсотків від максимально можливої кількості балів.

Після оголошення висновків Конкурсних комісій на I етапі Конкурсу учасники Конкурсу мали право подати апеляції. Апеляційною комісією розглянуто 8 апеляцій. Апеляції щодо підручників «Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І. Я., Черкас Б. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Галушко К. Ю., Кронгауз В. О., Піскарьова І. О., Секиринський Д. О.); «Історія України» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням історії закладів загальної середньої освіти (авт. Гісем О. В., Гісем О. О., Мартинюк О. О.); «Інформатика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Казанцева О. П., Стеценко І. В.) ухвалено з висновком «Доцільно надати гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» і допустити до участі у II етапі конкурсного відбору підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників (8 клас)», оскільки аргументи, викладені в апеляційних скаргах, визнано обґрунтованими. Апеляційною комісією також ухвалено, що апеляційну скаргу щодо підручника «Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гісем О. В., Мартинюк О. О.) слід вважати технічною помилкою, оскільки підручник пройшов I етап конкурсу та допущено до участі у II етапі Конкурсу.

Щодо апеляцій підручників: «Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Сорочинська Н. М., Гісем О. О.); «Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Струкевич О. К.); «Всесвітня історія» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням історії закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І. Я., Бурлака О. В., Власова Н. С., Піскарьова І. О., Секиринський Д. О., Худобець О. А.); «Інформатика» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням історії закладів загальної середньої освіти (авт. Руденко В. Д., Речич Н. В., Потієнко В. О.) апеляційна комісія на підставі вивчення нормативних та процедурних документів щодо порядку проведення Конкурсу встановила, що аргументи, викладені в апеляційних скаргах, не свідчать про порушення порядку проведення Конкурсу. Тому ухвалено рішення про відхилення даних апеляційних скарг.

За підсумками роботи Конкурсних та Апеляційної комісій Конкурсу порушується клопотання перед колегією Міністерства освіти і науки України «Доцільно надати гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» і допустити до участі у II етапі конкурсного відбору підручників (крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників (8 клас)» підручникам для 8 класу закладів загальної середньої освіти (додаток).

Після оголошення висновків Конкурсних комісій на I етапі Конкурсу на вебсайті ІМЗО оприлюднені витяги з всіх експертних висновків та протоколів Конкурсних комісій. Ознайомлення з ними широкого кола педагогічної та наукової (історичної) спільноти спонукало деякі наукові установи та науковців звернутися з письмовими заявами до ІМЗО і висловити своє занепокоєння щодо якості змістового наповнення підручників з історії для 8 класу закладів загальної середньої освіти.

З огляду на зазначене, пропонуємо направити підручники «Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти, «Історія України» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням історії закладів загальної середньої освіти, «Всесвітня історія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти, «Всесвітня історія» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням історії закладів загальної середньої освіти, яким буде надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», до установ Національної академії наук України та провідних закладів вищої освіти для проведення додаткової наукової експертизи під час перебігу II етапу Конкурсу.

Просимо розглянути доповідну записку і прийняти рішення, проект якого додається.

В. о. директора
ДНУ «Інститут модернізації
змісту освіти»

Сьвен БАЖЕНКОВ

«Схвалено»
Голова колегії Міністрів

С. М. Шкарлет

Додаток
до рішення колегії МОН
«21» 02 2021 року

Протокол № 2/1-19

**Перелік підручників
для 8 класу закладів загальної середньої освіти,
яким за результатами I етапу конкурсного відбору підручників
(крім електронних) для здобувачів повної загальної середньої освіти
і педагогічних працівників у 2020-2021 роках (8 клас) надається гриф
«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
і які братимуть участь у II етапі**

1.«Українська мова» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням філології закладів загальної середньої освіти (авт. Авраменко О. М., Гарюнова Ю. О., Літвінова І. М.).

2.«Українська мова» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням філології закладів загальної середньої освіти (авт. Караман С. О., Горошкіна О. М., Караман О. В., Попова Л. О.).

3.«Українська мова» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням філології закладів загальної середньої освіти (авт. Данилевська О. М.).

4.«Українська література» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням філології закладів загальної середньої освіти (авт. Слоньовська О. В.).

5.«Українська література» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням філології закладів загальної середньої освіти (авт. Борзенко О. І.).

6.«Українська література» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням філології закладів загальної середньої освіти (авт. Авраменко О. М.).

7.«Українська мова» підручник для 8 класу з навчанням румунською мовою закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Бабич Н. Д., Гуйванюк І. С., Фонарюк Т. І., Морараш А. К.).

8.«Українська мова» підручник для 8 класу з навчанням угорською мовою закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Шумицька Г. В., Гнаткович Т. Д., Ківеждій О. В., Лукач А. Ю., Борисова Є. Е.).

9.«Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І. Я., Черкас Б. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Галушко К. Ю., Кронгауз В. О., Піскарьова І. О., Секиринський Д. О.).

10.«Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Хлібовська Г. М., Наумчук О. В., Крижановська М. Є.).

11. «Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мудрий М. М., Аркуша О. Г.).

12.«Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (за редакцією О. І. Пометун, авт. Дудар О. В., Гук О. І.)

13. «Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Власов В. С., Панарін О. Є., Топольницька Ю. А.).

14.«Історія України» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гісем О. В., Мартинюк О. О.).

15.«Історія України» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням історії закладів загальної середньої освіти (авт. Мудрий М. М., Аркуша О. Г.).

16.«Історія України» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням історії закладів загальної середньої освіти (авт. Власов В. С., Панарін О. Є., Топольницька Ю. А.).

17.«Історія України» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням історії закладів загальної середньої освіти (авт. Гісем О. В., Гісем О. О., Мартинюк О. О.).

18.«Всесвітня історія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Щупак І. Я., Бурлака О. В., Власова Н. С., Піскарьова І. О., Секиринський Д. О.);

19.«Всесвітня історія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Сорочинська Н. М.).

20.«Всесвітня історія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Васильків І. Д., Островський В. В., Басюк О. Я., Паршин І. Л., Костікова М. І.).

21.«Всесвітня історія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ладиченко Т. В., Лукач І. Б., Подаляк Н. Г.).

22.«Всесвітня історія» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гісем О. В., Мартинюк О. О.).

23.«Всесвітня історія» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням історії закладів загальної середньої освіти (авт. Гісем О. В., Гісем О. О., Мартинюк О. О.).

24.«Польська мова (4-й рік навчання)» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням іноземних мов та закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Біленька - Свистович Л. В., Ярмолюк М. О.).

25.«Біологія» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням біології закладів загальної середньої освіти (авт. Задорожний К. М., Рудич М. В.).

26.«Географія» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням географії закладів загальної середньої освіти (авт. Пестушко В. Ю., Уварова Г. Ш., Довгань А. І.).

27.«Географія» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням географії закладів загальної середньої освіти (авт. Масляк П. О., Даценко Л. М., Капіруліна С. Л., Курач Т. М., Бродовська О. Г.).

28.«Інформатика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Казанцева О. П., Стеценко І. В.).

29.«Інформатика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Морзе Н. В., Барна О. В.).

30.«Інформатика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.).

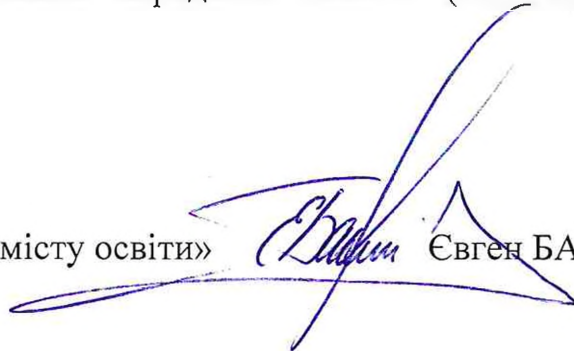
31.«Інформатика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Коршунова О. В., Завадський І. О., Стасюк З. Р.).

32.«Інформатика» підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Бондаренко О. О., Ластовецький В. В., Пилипчук О. П., Шестопапов Є. А.).

33.«Інформатика» підручник для 8 класу з поглибленим вивченням інформатики закладів загальної середньої освіти (авт. Руденко В. Д., Речич Н. В., Потієнко В. О.).

В. о. директора

ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

Євген БАЖЕНКОВ